Valtioneuvoston kanslia Neuvostoraportti EU/5/2025-VNK-91

Siivola Heli 19.8.2025

Yleisten asioiden neuvosto 24.6.2025; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 24.6.2025

Neuvosto valmisteli kesäkuun Eurooppa-neuvostoa käymällä keskustelun kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta.

Neuvosto tarkasteli eurooppalaisen ohjausjakson 2025 etenemistä ja toimitti Eurooppa-neuvostolle horisontaalisen yhteenvetoasiakirjan yhdennetyistä maakohtaisista suosituksista.

Neuvostossa käytiin toukokuun yleisten asioiden neuvostosta siirtynyt vuotuisen oikeusvaltiovuoropuhelun maakohtainen keskustelu Suomen osalta. Kysymyksiä esitti viisi jäsenvaltiota, jotka puhuivat yhteensä kuuden jäsenvaltion puolesta.

Muissa asioissa kuultiin Portugalin tiedotusasia yliopistollisesta Eurooppa-instituutista, Belgian ja Luxemburgin tiedotusasia eurooppalaisista perusvaatimuksista selviytymiskyvyn parantamiseksi kaikkialla unionissa sekä Tanskan tiedotusasia tulevan puheenjohtajakauden painopisteistä.

Suomea edusti kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

A-kohtien hyväksyminen

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 10559/25 ja 10561/1/25 REV 1 mukaisesti.

26. ja 27. kesäkuuta 2025 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu: päätelmät

Puheenjohtaja esitteli päätelmäluonnoksen sisältöä.

Komissio (komissaari Šefčovič) korosti vahvaa viestiä Ukrainan tukemisen jatkamisesta, ml. laajentumisprosessissa eteneminen ja klusterin 1 avaaminen mahdollisimman pian. Painetta Venäjää kohtaan tulee jatkaa ja lisätä, ml. 18. pakotepaketin pikainen hyväksyminen. Komissio kiinnitti huomiota Lähi-idän heikkenevään tilanteeseen. De-eskalaation on oltava prioriteetti. Gazan humanitaarinen tilanne on järkyttävä. Komissio on irrottanut rahoitusta sekä palestiinalaishallinnolle että UNRWA:lle. Puolustuksen ja turvallisuuden alalla on saavutettu edistystä (Euroopan puolustusteollisuusohjelma EDIP, Euroopan turvallisuutta edistävä SAFE-väline ja puolustusalan Omnibus-aloite). Kilpailukyvyn osalta komissio viittasi 25.6. esiteltävään puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa tukevaan valtiontukikehykseen.

Ukraina

Käydyssä keskustelussa valtaosa jäsenvaltioista tuki vahvoja kirjauksia Ukrainan EU-polusta ja klusterin 1 avaamisesta. Esille nostettiin, etteivät kahdenväliset erimielisyydet saa estää laajentumisprosessin etenemistä. Paineen ylläpitämistä Venäjää kohtaan korostettiin (ml. 18. pakotepaketin pikainen hyväksyntä ja pakotteiden lisääminen jatkossa).

Lähi-itä

Lähi-idän osalta esille nousivat erityisesti Gazan katastrofaalinen humanitaarinen tilanne, mahdolliset jatkotoimet EU:n ja Israelin assosiaatiosopimuksen 2 artiklaa koskevan arvion pohjalta sekä Iranin tilanne.

Eurooppalainen puolustus ja turvallisuus

Keskustelussa korostettiin mm. eurooppalaisen puolustuskyvyn määrätietoista vahvistamista vuoteen 2030 mennessä, olemassa olevan EU-rahoituksen parempaa hyödyntämistä, EU:n ja Naton toimien keskinäistä täydentävyyttä sekä Venäjän tai Valko-Venäjän välittömässä läheisyydessä olevien maiden tukemista.

Kilpailukyky

Keskustelussa nostettiin esille mm. energian hinta ja saatavuus (ml. RePowerEU-muotoilut), yksinkertaistamistyön jatkaminen ja kiihdyttäminen, säästö- ja investointiunionin kehittäminen, sisämarkkinastrategian toimeenpano ja perinteisen, transitiossa olevan teollisuuden (teräs-, kemian- ja autoteollisuus) merkitys.

Muut aiheet

Muuttoliikkeen osalta esille nostettiin mm. paluudirektiivi, turvalliset kolmannet maat, turvapaikkaprosessit ja EU:n eteläisen naapuruston merkitys.

Esille nostettiin myös sisäinen turvallisuus, ml. järjestäytynyt rikollisuuden vastainen toiminta.

Varautumista koskevaan osuuteen toivottiin viittausta kriittisen infrastruktuurin suojeluun.

Länsi-Balkania koskeva teksti sai laajaa tukea.

Komissio totesi Ukrainan olevan ykkösprioriteetti Eurooppa-neuvostossa. Tavoitteena on selkeä viesti EU-polkuun liittyen. Kilpailukyvyn osalta on paljon liikkeellä. On tärkeää, että päämiehet keskustelemaan aiheesta illallisella. Yksinkertaistamistyö jatkuu. Komissio totesi ymmärtävänsä tiettyjen jäsenvaltioiden energian saatavuuteen ja energiaturvallisuuteen liittyviä huolia ja olevansa tiiviisti yhteydessä ao. maihin ratkaisujen löytämiseksi. Samanaikaisesti komissio on sitoutunut Eurooppa-neuvoston tavoitteeseen katkaista riippuvuus venäläisenergiasta.

Puheenjohtaja totesi, että Eurooppa-neuvoston uusi päätelmäluonnos jaetaan illan aikana.

Eurooppalainen ohjausjakso 2025: horisontaalinen yhteenvetoasiakirja yhdennetyistä maakohtaisista suosituksista

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti horisontaalisen yhteenvetoasiakirjan. Asiakohdassa käytettiin vain yksi puheenvuoro, jossa kritisoitiin käsittelyn kiireisyyttä ja sitä, ettei maakohtaisissa suosituksissa huomioida riittävästi jäsenvaltioiden erityispiirteitä. Yhteenvetoasiakirja hyväksyttiin ja toimitetaan kesäkuun Eurooppa-neuvostolle.

Vuotuinen oikeusvaltiovuoropuhelu: maakohtainen keskustelu

Puheenjohtaja totesi, että käsittelyvuorossa on toukokuun yleisten asioiden neuvostosta aikatauluhaasteiden takia siirtynyt maakohtainen keskustelu Suomen oikeusvaltiotilanteesta.

Komissio (komissaari Šefčovič) esitteli keskeisimmät havaintonsa Suomea koskevan vuoden 2024 oikeusvaltiokertomuksen maakohtaisen luvun pohjalta.

Suomi esitteli oikeusvaltiotilanteensa keskeisiä kehityskulkuja ja kansallisia erityispiirteitä korostaen oikeusvaltioperiaatteen merkitystä hyvin toimivalle demokratialle, yksilön oikeuksien suojelulle ja koko EU:n toiminnalle. Komission Suomelle osoittamat suositukset on otettu vakavasti, ja niitä on viety eteenpäin osana kansallisia prosesseja.

Puheenvuoron ja kysymyksiä esitti viisi jäsenvaltiota puhuen yhteensä kuuden jäsenvaltion puolesta. Esille nostettiin muun muassa oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja tehokkuutta, oikeusjärjestelmän digitalisaatiota sekä korruption vastaista toimintaa koskevia huomiota ja kysymyksiä.

Suomi vastasi loppupuheenvuorossaan esitettyihin kysymyksiin.

Muut asiat

Muut asiat -kohdassa neuvosto otti tiedoksi Portugalin esityksen yliopistollisesta Eurooppa-instituutista, Belgian ja Luxemburgin esityksen eurooppalaisista perusvaatimuksista resilienssin parantamiseksi EU:ssa ja Tanskan esityksen tulevan puheenjohtajakauden prioriteeteista vuoden 2025 jälkipuoliskolla.

Suomen edustajat
Ministeri Strand ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
10523/1/25

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite